

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
POLITIKOS ĮGYVENDINIMO GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO
„DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS TERITORIJŲ PLANAVIMO ĮSTATYMO NR. I-1120
16, 19, 20 IR 28 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIII-1286 IR
LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ĮSTATYMO NR. I-446 32 IR 40 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIII-1287“ PROJEKTO
(TAP NR. 18-17(2); TAIS NR. 17-14181(3))**

2018-03-02 Nr. NV-544

Vilnius

1. Projekto rengėja – Aplinkos ministerija.

2. Projekto tikslas – pateikti Seimui Vyriausybės išvadą dėl Seimo narių P. Urbšio, K. Masiulio, A. Syso, A. Butkevičiaus, V. Bukausko pasiūlymo **pakeisti Teritorijų planavimo įstatymo ir Žemės įstatymo nuostatas ir jas suderinti taip, kad Nacionalinės žemės tarnybos žemėtvarkos planavimo funkcijos, susijusios su žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo organizavimu ir jų tvirtinimu bei pagrindinės žemės naudojimo paskirties keitimu, būtų perduotos savivaldybėms.**

3. Dabartinė situacija:

- galiojantis teisinis reguliavimas nustato **dvejopą žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo organizavimą ir tvirtinimą**, t. y. savivaldybės administracijos **direktorius organizuoja** žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimą ir **tvirtina** šiuos projektus tik miestų ir miestelių teritorijose. **Kaimo gyvenamųjų vietovių, išskyrus miestelius, urbanizuotose ir urbanizuojamose teritorijose, kuriose numatyta gyvenviečių plėtra, projektų rengimą organizuoja ir juos tvirtina Nacionalinė žemės tarnyba;**

- Nacionalinė žemės tarnyba, vadovaujantis galiojančiomis Žemės įstatymo nuostatomis, **atlieka valstybinę šių žemėtvarkos planavimo dokumentų priežiūrą** – dokumentų rengimo, derinimo ir viešinimo procedūrų kontrolę bei sprendinių atitikties teisės aktams tikrinimą pagal teisės aktų reikalavimus. **Įstatymų projektų iniciatoriai pažymi, kad toks teisinis reguliavimas, kai ta pati institucija organizuoja žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimą, atlieka projektų valstybinę priežiūrą ir pati juos tvirtina, sprendžia ginčus ir nagrinėja skundus dėl procedūrų ir projektų sprendinių, sudaro prielaidas korupcijai, todėl, jų nuomone, reikalinga atskirti valstybinę šių projektų priežiūrą nuo jų rengimo organizavimo ir tvirtinimo;**

- Aplinkos ministerija **pakartotinai** teikia nutarimo projektą, patikslintą pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2018 m. sausio 8 d. išvadą Nr. NV-63.

4. Projekto esmė – siūloma iš esmės **pritarti** įstatymų projektams, tačiau **pateikiant siūlymus dėl teisinio reguliavimo priemonių tobulinimo:**

- siekiant teisinio reguliavimo aiškumo, siūlytina Žemės įstatymo projekto 2 str. 3 d. keičiamą Žemės įstatymo 40 str. 7 d. 4 punktą siūloma papildyti sąlyga, kad žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektas gali būti tvirtinamas tik gavus Nacionalinės žemės tarnybos išvadą dėl tikslingumo šį projektą tvirtinti;

- atsižvelgiant į Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo nuostatas, keičiamoje Žemės įstatymo 40 str. 9 d. siūloma išbraukti numatomus ir iš esmės perteklinius žodžius „kadastro duomenų – žemės sklypų“;

- atsižvelgiant į tai, kad abiejų įstatymų projektų nuostatomis įgyvendinti būtinos lėšos turės būti perskirstytos iš Žemės ūkio ministerijos, kurios asignavimuose numatytas Nacionalinės žemės tarnybos vykdomų funkcijų finansavimas, taip pat siekiant laiku parengti ir priimti įgyvendinamuosius teisės aktus, Teritorijų planavimo įstatymo projekto 5 str. 1 ir 2 d. ir Žemės

įstatymo projekto 3 str. 1 ir 2 d. siūloma nustatyti vėlesnius įstatymų įsigaliojimo ir jų įgyvendinamųjų teisės aktų priėmimo terminus;

- atkreipti Seimo dėmesį, kad pagal Nacionalinės žemės tarnybos pateiktus duomenis kaimo gyvenamųjų vietovių teritorijose žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo organizavimo ir tvirtinimo darbams atlikti Nacionalinėje žemės tarnyboje pakanka 14 specialistų etatų, kurių darbo užmokesčio fondas sudaro 121 317 eurų per metus. Atsižvelgiant į tai, kad Žemės ūkio ministerijos asignavimuose Nacionalinės žemės tarnybos vykdomiems minėtiems darbams atlikti skirta 121,3 tūkst. Eur, ir įvertinant tai, kad šių lėšų užtenka pastarosioms žemėtvarkos planavimo funkcijoms vykdyti, siūloma šiā sumā perskirstyti iš Žemės ūkio ministerijos į savivaldybių biudžetus perduodamoms funkcijoms finansuoti.

5. Derinimas:

- **suderinta** su Teisingumo ministerija, Lietuvos savivaldybių asociacija. Finansų ministerija neprieštarauja nutarimo projektui.
- Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė **esminių pastabų neturi;**
- **įvertinti** Specialiųjų tyrimų tarnybos antikorupcinio vertinimo išvadoje dėl įstatymų projektų išdėstyti pastebėjimai apie galimus rizikos veiksnius ir pateikti paaiškinimai projekto teikime;
- **liko neatsižvelgta į pastabas ir pasiūlymus**, kuriuos pateikė Nacionalinė žemės tarnyba ir Žemės ūkio ministerija (argumentai pateikti derinimo pažymoje):
 - Nacionalinė žemės tarnyba, nepritarianti nutarimo projektui ir įstatymų projektais siūlomam nustatyti teisiniam reguliavimui, konstatuoja, kad siūloma teisėkūros iniciatyva ir nutarimo projektas neatitinka Teisėkūros pagrindų įstatyme nustatyto teisėkūros tikslingumo principo; kad prieštarauja tam tikroms Žemės reformos įstatymo ir Žemės įstatymo nuostatoms bei neatitinka Teisėkūros pagrindų įstatymo nuostatose įtvirtinto teisėkūros sistemiškumo principo; kad įgyvendinus šią teisėkūros iniciatyvą, valstybinė ir privati žemė kaimų gyvenamosiose vietovėse bus valdoma, naudojama ir ja disponuojama, neužtikrinant bendrojo valstybės ir visuomenės intereso; kad Įstatymų projektuose nėra numatyta teisės normų, pagal kurias būtų užtikrinama, kad žemėtvarkos planavimo funkcijos skirtingose savivaldybėse bus įgyvendinamos vienodai. Taip pat atkreipia dėmesį, kad įstatymų projektų lydimoje medžiagoje nėra nurodyti rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais, reikalingi Žemėtvarkos planavimo dokumentų rengimo informacinės sistemos pakeitimams;
 - Žemės ūkio ministerija nutarimo projektui pastabų nepateikė, bet pasiūlė atidėti įstatymų projektų svarstymą, kol bus išanalizuotos galimybės Nacionalinės žemės tarnybos vykdomas valstybinės žemės patikėtinio funkcijas ar dalį jų perduoti savivaldybėms (Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto prašymu, Žemės ūkio ministerija turėtų iki 2018 m. birželio atlikti šią analizę ir informuoti komitetą apie jos rezultatus).

6. Atitikimas Vyriausybės programos nuostatoms – projektas atitinka Vyriausybės programos 89.4. punktą dėl teritorijų planavimo teisinio reglamentavimo tobulinimo.

7. Dalykinio vertinimo išvada – siūlytina projektą svarstyti Vyriausybės posėdyje (B dalyje), prieš tai tarpinstituciniame pasitarime aptarus Nacionalinės žemės tarnybos ir Žemės ūkio ministerijos pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

Politikos įgyvendinimo grupės patarėjas

Vaidas Talačka

Vaidas Talačka, tel. +370 706 63722, el. p. vaidas.talacka@lr.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. (8-5) 266 3661, faks. (8-5) 266 3663, el. p. info@am.lt, http://www.am.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2018-02-26

Nr. (14-3)-D8-1201

I

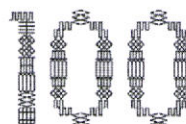
Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Pakartotinai teikiame Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 16, 19, 20 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIP-1286 ir Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 32 ir 40 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIP-1287“ projektą (toliau – Nutarimo projektas), kuris parengtas vykdant Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2017-11-22 sprendimo Nr. SV-S-488 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 1.8 ir 1.9 papunkčiuose nurodytą pavedimą.

Nutarimo projektu siūloma iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 16, 19, 20 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIP-1286 (toliau – TPĮ projektas) ir Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 32 ir 40 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIP-1287 (toliau – ŽĮ projektas) (toliau kartu – įstatymų projektai), pagal kuriuos numatoma Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – NŽT) atliekamą žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo organizavimą ir jų tvirtinimą perduoti šias funkcijas jau dabar miestų ir miestelių teritorijose vykdančioms savivaldybėms. Aplinkos ministerijos nuomone, pagal įstatymų projektais siūlomus įtvirtinti pakeitimus:

- būtų nustatytas aiškesnis ir skaidresnis teisinis reguliavimas, reglamentuojantis žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimą;
- būtų atskirtas žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo organizavimas ir jų tvirtinimas nuo šių projektų valstybinės priežiūros (kontrolės), tai leistų sumažinti prielaidas korupcijai pasireikšti;
- būtų užtikrintas teritorijų planavimo dokumentų ir juos įgyvendinančių žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų suderinamumas;
- būtų sustiprintos savivaldybėms priskirtos savarankiškosios funkcijos, susijusios su teritorijų planavimu, savivaldybės bendrojo plano ar jos dalių bendrųjų planų ir detaliųjų planų sprendinių įgyvendinimu;
- užtikrintų darnios urbanizacijos įgyvendinimą;
- leistų efektyviau spręsti inžinerinės ir socialinės infrastruktūros plėtros klausimus, nes savivaldybės institucija, o ne NŽT, yra atsakinga už inžinerinės infrastruktūros plėtrą ir jos tvarkymo organizavimą, socialinės infrastuktūros vystymą;
- būtų supaprastinta esama žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo organizacinė sistema;
- norint vystyti teritorijų planavimo dokumentuose numatytą ūkinę veiklą ir vykdyti su ja susijusią statybą, šios statybos realizavimui reikalingi dokumentai būtų tvarkomi savivaldybėse taikant „vieno langelio“ principą.

Atkurtai
Lietuvai

Siekiant Teritorijų planavimo įstatymu įtvirtinto reglamentavimo, susijusio su žemės valdos projektų rengimu teritorijų planavimo kontekste, aiškumo, TPĮ projektu tikslinamos Teritorijų planavimo įstatymo 19 str. 2 d. 1 ir 2 p., 20 str. 6 d. ir 28 str. 10 d. nuostatos, nurodant konkrečią žemės valdos projektų rūšį – žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektus, nes tik su šiais projektais ar jų rengimu sietinas minėtų įstatyminių nuostatų taikymas.

Atsižvelgdami į Teisingumo ministerijos siūlymą Nutarimo projekto teikimo dokumentuose papildomai nurodyti argumentus, kuriais remiantis būtų galima daryti prielaidą, jog TPĮ projektu numatomais pakeitimais, kuriais atsisakoma nuorodos į bendresnio pobūdžio žemės valdos projektus, yra reikalingi ir nesukeltų neigiamų pasekmių rengiant kitus nei žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo žemės valdos projektus, teikiame paaiškinimus. Pagal pakeisto ir nuo 2014-01-01 įsigaliojusio Teritorijų planavimo įstatymo 18 str. 1 d. detaliuosiuose planuose, *inter alia*, nustatomos galimos žemės sklypų ribos ir (ar) žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo principai (mažiausi ir (ar) didžiausi galimi žemės sklypų dydžiai) (7 p.), t. y. toks reglamentavimas, leidžia detaliuosiuose planuose nustatyti tik žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo principus. Šių detaliųjų planų sprendiniai įgyvendinami, kaip nurodyta Teritorijų planavimo įstatymo 19 str. 2 d. 1 p., rengiant žemės valdos projektus, tiksliau – žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektus. Iš esmės analogiškos nuostatos įtvirtintos Žemės įstatymo, reglamentuojančio žemės valdos projektų rengimo atvejus, 40 str. 1 d. 1 p., pagal kurį žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektai rengiami „kai pagal detaliojo plano, numatančio tik žemės sklypų formavimo ir (ar) pertvarkymo principus, nustatytus teritorijos naudojimo reglamentus suformuojami nauji žemės sklypai arba pertvarkomos esamų žemės sklypų ribos vadovaujantis detaliojame plane numatytais žemės sklypų formavimo ir (ar) pertvarkymo principais ir nustatoma ar keičiama pagrindinė žemės naudojimo paskirtis, naudojimo būdas“. Teritorijų planavimo įstatymo 19 str. 2 d. 2 p. įtvirtintas detaliųjų planų, kuriais nustatytos galimos žemės sklypų ribos, įgyvendinimas. Tokių detaliųjų planų įgyvendinimui žemės valdos projektai, tiksliau – žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektai, nurodyti Teritorijų planavimo įstatymo 19 str. 1 d. 1 p. ir Žemės įstatymo 40 str. 1 d. 1 p., nerengiami ir įgyvendinant detaliųjų planų sprendinius išduodami statybą leidžiantys dokumentai. Galiojančio Teritorijų planavimo įstatymo 20 str. 6 d. numatyti miestų ir miestelių teritorijose savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtintų žemės valdos projektų taikymo (rengimo) atvejai atitinka Žemės įstatymo 40 str. 1 d. nustatytus žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo atvejus. Pagal Teritorijų planavimo įstatymo 28 str. 10 d. nuostatas galiojančio detaliojo plano koregavimas gali būti atliktas tik šio įstatymo 20 str. 6 d. 3 p. numatytu atveju rengiant žemės valdos – tiksliau žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo – projektą ir tik šis projektas gali būti laikytinas galiojančio detaliojo plano koregavimu.

Teritorijų planavimo įstatymo 16 str. 1 d., 20 str. 7 d., 2018-05-01 įsigaliosiančiose 22 str. 4 ir 5 d. paliekamos nuorodos į žemės valdos projektus, nes šių įstatyminių nuostatų taikymas susijęs ne tik su žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektais, bet ir pvz., su konsolidacijos projektais.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Aplinkos ministerijos nuomone, TPĮ projektu siūlomi Teritorijų planavimo įstatymo 19 str. 2 d. 1 ir 2 p., 20 str. 6 d. ir 28 str. 10 d. pakeitimai įneš aiškumo taikant minėtas įstatymines nuostatas ir nesukels neigiamų pasekmių rengiant kitus žemės valdos projektus.

Pasisakydama apie ŽĮ projektą Teisingumo ministerija išvadoje pasiūlė Nutarimo projekto teikimo dokumentuose nurodyti argumentus, pagrindžiančius ŽĮ projektu numatomų Žemės įstatymo 40 str. 9 d. pakeitimų, kuriais visais atvejais nurodomus sprendimus turėtų priimti NŽT vadovas ar jo įgaliotas teritorinio padalinio vadovas, o ne savivaldybės administracijos direktorius, poreikį ir reikalingumą bei šiais pakeitimais siekiamas pasekmes. Žemės įstatymo 32 str. 3 d. 12 p. nustatyta, kad NŽT priima sprendimus suformuoti ar pertvarkyti (sujungti, padalyti, atidalyti ar

perdalyti) žemės sklypus ir teikia duomenis Nekilnojamojo turto registro tvarkytojui šiems sklypams įregistruoti, t. y. pagal minėtą įstatyminę nuostatą sprendimus suformuoti ar pertvarkyti žemės sklypus (o perdalijimas yra vienas iš žemės sklypų pertvarkymo būdų) turi teisę priimti tik NŽT vadovas arba jo įgaliotas teritorinio padalinio vadovas. Atsižvelgus į Žemės įstatymo 32 str. 3 d. 12 p. įtvirtintą reglamentavimą, ŽĮ projektu atitinkamai keičiamos Žemės įstatymo 40 str. 9 d. nuostatos. Šiuo pakeitimu būtų pasiektas minėtų įstatyminių nuostatų suderinamumas ir būtų užtikrintas Žemės įstatymu nustatytas teisinio reguliavimo nuoseklumas.

Atsižvelgdami į Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2018-01-08 išvados (toliau – LRV išvada) 3 p. siūlymą – Nutarimo projekto teikime įvertinti Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos 2017-12-06 antikorupcinio vertinimo išvadoje (toliau – STT išvada) dėl įstatymų projektų išdėstytus pastebėjimus apie galimus rizikos veiksnus, teikiame paaiškinimus. Rengiant žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektus atskirų savivaldybių teritorijose privaloma vadovautis Žemės įstatymo, Teritorijų planavimo įstatymo, Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklių, patvirtintų žemės ūkio ministro ir aplinkos ministro 2004-10-04 įsakymu Nr. 3D-452/D1-513, nuostatomis. Pagal Žemės įstatymo 43 str. valstybinę žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų priežiūrą atlieka NŽT, kuri projekto tikrinimo metu nustato, ar nepažeistos rengimo, derinimo ir svarstymo procedūros, taip pat tikrina projekto sprendinių atitiktį teisės aktų reikalavimams. Projektas gali būti tvirtinamas tik gavus NŽT teigiamą išvadą. Mūsų nuomone, NŽT, kaip valstybinę priežiūrą atliekančiai institucijai, suteikta teisė ir priskirta pareiga užtikrinti, kad rengiant žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektus visose savivaldybėse būtų vienodai ir teisingai taikomi žemės tvarkymą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatyti reikalavimai. Pažymėtina, kad šis galiojantis teisinis reguliavimas įstatymų projektais nekeičiamas. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad NŽT, kaip institucija, atliekanti valstybinės žemės patikėtinio funkcijas, dalyvauja ir dalyvaus (priėmus įstatymų projektus) išduodant žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projekto rengimo reikalavimus (toliau – reikalavimai), kai projekto teritorijoje ar jos dalyje yra NŽT patikėjimo teise valdomos valstybinės žemės. Šiuo atveju NŽT visada dalyvauja ir dalyvaus žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų derinimo procedūrose. Manytina, kad NŽT dalyvavimas minėtų projektų rengimo procedūrose (išduodant reikalavimus projektų rengimui, derinant ir tikrinant projektus) sudaro galimybę NŽT spręsti valstybės turto racionalaus tvarkymo klausimus, užkertant kelią pasireikšti korupcijai. Įvertinant tai, kad įstatymų projektais nekeičiamas žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų derinimo ir valstybinės priežiūros teisinis reguliavimas, mūsų nuomone, NŽT pagal kompetenciją, dalyvaudama minėtose procedūrose, turi galimybę ir pareigą užtikrinti, kad įstatymų projektais siūlomos perduoti kaimo gyvenamųjų vietovių teritorijose NŽT vykdomos žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo organizavimo ir tvirtinimo funkcijos skirtingose savivaldybėse būtų įgyvendinamos vienodai, nepažeidžiant teisės aktuose nustatytų reikalavimų, analogiškai kaip pagal galiojantį teisinį reglamentavimą minėtos funkcijos įgyvendinamos rengiant žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektus miestų ir miestelių teritorijose, kurių rengimą organizuoja ir juos tvirtina atskirų savivaldybių administracijų direktoriai. Apibendrinami tai, kas išdėstyta, manome, kad įstatymų projektais siūlomi pakeitimai nesusiję su STT išvadoje nurodytais galimais korupcijos rizikos veiksniais, nes būtent NŽT yra ir lieka atsakinga, kad minėti veiksniai nepasireikštų.

Atsižvelgus į Teisingumo ministerijos pastabą dėl keičiamo Žemės įstatymo 40 str. 9 d. numatomų perteklinių žodžių, Nutarimo projektas patikslintas, pasiūlant juos išbraukti.

Taip pat Nutarimo projektas patikslintas pagal LRV išvados 1, 2 ir 5 p. pastabas ir pasiūlymus.

Įstatymų projektų aiškinamojo rašto 12 p. nurodytas įstatymų projektų nuostatoms įgyvendinti

savivaldybėms reikalingas papildomų etatų skaičius (55 etatai) ir lėšų poreikis (preliminariais skaičiavimais, apie 642 840 eurų metams), t. y. jei būtų priimti įstatymų projektai ir dalis NŽT funkcijų būtų perduota savivaldybėms, atitinkamai turės būti perskirstytos valstybės biudžeto lėšos iš Žemės ūkio ministerijos, kurios asignavimuose numatytas NŽT vykdomų funkcijų finansavimas, į savivaldybių biudžetus. Aplinkos ministerija 2018-01-19 raštu Nr. (14-3)-D8-406 kreipėsi į Finansų ir Žemės ūkio ministerijas, kad šios institucijos pagal kompetenciją įvertintų įstatymų projektams įgyvendinti būtinų valstybės biudžeto lėšų savivaldybėms poreikį ir galimybę jas skirti. Finansų ministerija, pagal kompetenciją įvertinusi įstatymų projektų aiškinamojo rašto 12 p. nurodytą poveikį valstybės finansams, 2018-02-07 rašte Nr. ((1.16-0203)-5K-1801095)-6K-1800921 pateikė nuomonę: jeigu „*dalis Nacionalinės žemės tarnybos funkcijų būtų perduotos savivaldybėms, įstatymų pakeitimų projektų nuostatų įgyvendinimui būtinos lėšos atitinkamai turės būti perskirstytos iš Žemės ūkio ministerijos, kurios asignavimuose numatytas Nacionalinės žemės tarnybos vykdomų funkcijų finansavimas, į savivaldybių biudžetus.*“ Taip pat šiuo raštu informavo, kad 2019–2020 metais numatomas valstybės biudžeto asignavimų mažėjimas. Žemės ūkio ministerija 2018-01-30 raštu Nr. 2D-348(12.151E) nurodė, kad pagal NŽT pateiktus duomenis „*kaimo gyvenamojoje teritorijoje žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų organizavimo ir tvirtinimo darbams atlikti NŽT pakanka 14 specialistų etatų, kurių darbo užmokesčio fondas NŽT siekia 121 317 eurų per metus*“, o ne 55 etatų, kurių darbo užmokesčio fondas sudarytų apie 642 840 eurų per metus, kaip nurodoma Teritorijų planavimo ir Žemės įstatymų projektų aiškinamojo rašto 12 punkte. Apklausus savivaldybes, nustatyta, kad NŽT kaimo gyvenamųjų vietovių teritorijose vidutiniškai per metus (įvertinus 2016 m. ir 2017 m. duomenis) organizuoja apie 4450 žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų, t. y. vienam NŽT etatui tenka apie 318 projektų. Įstatymų projektų įgyvendinimui būtinos papildomos lėšos konkrečiose savivaldybėse įvertintos pagal kaimo gyvenamųjų vietovių teritorijose rengiamų žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rodiklius ir nurodytos Savivaldybėms perduodamoms funkcijoms finansuoti reikalingų asignavimų lentelėje, kuri pridedama. Atsižvelgiant į tai, kad Žemės ūkio ministerijos asignavimuose NŽT vykdomam žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo organizavimui ir šių projektų tvirtinimui skirta 121,3 tūkst. eurų, ir įvertinant tai, kad šių lėšų pakanka minėtoms Nacionalinės žemės tarnybos funkcijoms atlikti, Nutarimo projektas papildytas 2 p., pasiūlant šią sumą (121,3 tūkst. eurų) atitinkamai perskirstyti iš Žemės ūkio ministerijos į savivaldybių biudžetus perduodamoms funkcijoms finansuoti (LRV išvados 1 p.).

Nutarimo projekto siūlymas nustatyti vėlesnę įstatymų projektų įsigaliojimo datą papildytas pagrindu (LRV išvados 2 p.). Patikslinta Nutarimo projekto antroji pastraipa prieš žodį „pritarti“ įrašant žodžius „iš esmės“ (LRV išvados 5 p.).

LRV teisininkai žodžiu išsakė abejonę dėl ŽĮ projekto 2 str. 3 d. keičiamo Žemės įstatymo 40 str. 7 d. 4 p. taikymo. Žemės įstatymo 40 straipsnio 5 dalyje nurodyta, kad žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų tvirtinimo tvarka nustatoma Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004-10-04 m. įsakymu Nr. 3D-452/D1-513 „Dėl Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės). Pagal Taisyklių nuostatas NŽT, vykdydama valstybinę žemėtvarkos planavimo dokumentų priežiūrą, prieš tvirtinimą patikrina žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projekto rengimo, viešinimo, derinimo procedūrų, taip pat šio projekto sprendinių atitiktį teisės aktų reikalavimams. Jeigu tikrinimo metu nustatoma, kad rengiamas žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektas atitinka teisės aktų reikalavimus, NŽT pateikia išvadą dėl tikslingumo šį projektą tvirtinti, tačiau, kai nustatomi atliktų procedūrų ar projekto sprendinių neatitikimai teisės aktų reikalavimams, NŽT, nurodydama neatitikimus, taip pat pateikia išvadą dėl

tikslingumo šį projektą netvirtinti. Siekiant teisinio reguliavimo aiškumo, Nutarimo projektu pasiūlyta keičiamą Žemės įstatymo 40 str. 7 d. 4 p. patikslinti, papildant jį sąlyga, kad žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektas gali būti tvirtinamas tik gavus NŽT išvadą, kad šį projektą tvirtinti tikslinga.

Nutarimo projektas skelbtas Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos (TAIS) Teisės aktų projektų registravimo posistemėje.

Išvadą Nutarimo projektui pateikė Teisingumo ministerija ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė, į kurių pastabas ir pasiūlymus atsižvelgta.

Finansų ministerija iš esmės Nutarimo projektui neprieštarauja.

Lietuvos savivaldybių asociacija (toliau – LSA) pritaria ŽĮ projektui su sąlyga *„jei bus papildomai apskaičiuoti ir numatyti žmogiškieji bei finansiniai resursai savivaldybėms įstatymais perduodamiems darbams įgyvendinti.“* Nutarimo projekte siūloma dėl valstybės biudžeto asignavimų perskirstymo, todėl, manytina, kad LSA sąlyga išpildyta.

Žemės ūkio ministerija išvadoje Nutarimo projektui pastabų ir pasiūlymų nepateikė, tačiau pasiūlė TPĮ ir ŽĮ projektų svarstymą atidėti.

NŽT nepritaria Nutarimo projektui, taip pat nepritaria TPĮ ir ŽĮ projektais siūlomam nustatyti teisiniam reguliavimui, kuriuo siekiama savivaldybių kompetencijai priskirti žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo organizavimo ir šių projektų tvirtinimo kaimo gyvenamosiose vietovėse, išskyrus miestelius, funkcijas, kurios pagal galiojančią teisinį reglamentavimą yra priskirtos NŽT kompetencijai, ir 2017-12-19 raštu Nr. 1SD-4644-(3.7 E.) pateikė pastabas.

Dėl Žemės ūkio ministerijos pasiūlymo ir NŽT pastabų pateikiama derinimo pažyma.

Nutarimo projektą parengė Aplinkos ministerijos Statybos ir teritorijų planavimo departamento (direktorius Marius Narmontas, tel. 8 706 63608, el. p. marius.narmontas@am.lt; direktoriaus pavaduotoja Monika Biraitė-Juodvalkienė, tel. 8 706 63616, el. p. monika.biraite@am.lt;) Teritorijų planavimo skyriaus (vedėja Algė Staniūnaitė-Tonkich, tel. 8 706 63612, el. p. alge.staniunaite-tonkich@am.lt) vyriausioji specialistė Violeta Stumbrienė (tel. 8 706 63621, el. p. violeta.stumbriene@am.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 2 lapai.
2. Derinimo pažyma, 10 lapų.
3. Savivaldybėms perduodamoms funkcijoms finansuoti reikalingų asignavimų lentelė, 2 lapai.
4. Žemės ūkio ministerijos 2018-01-30 rašto Nr. 2D-348(12.151E) kopija, 1 lapas.
5. Finansų ministerijos 2018-02-07 rašto Nr. ((1.16-0203)-5K–1801095)-6K-1800921 kopija, 1 lapas.

Aplinkos ministras

Kęstutis Navickas

V. Stumbrienė, 8 706 63621, el. p. violeta.stumbriene@am.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS TERITORIJŲ PLANAVIMO ĮSTATYMO NR. I-1120 16, 19, 20 IR 28 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-1286 IR LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ĮSTATYMO NR. I-446 32 IR 40 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-1287

Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2017 m. lapkričio 22 d. sprendimo Nr. SV-S-488 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 1.8 ir 1.9 papunkčius, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 16, 19, 20 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIP-1286 (toliau – Teritorijų planavimo įstatymo projektas) ir Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 32 ir 40 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIP-1287 (toliau – Žemės įstatymo projektas) ir pateikti šiuos siūlymus dėl teisinio reguliavimo priemonių tobulinimo:

1.1. Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 40 straipsnio 5 dalyje nurodyta, kad žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų tvirtinimo tvarka nustatoma Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. 3D-452/D1-513 „Dėl Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės). Pagal Taisyklėse nustatytą tvarką Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Nacionalinė žemės tarnyba), vykdydama valstybinę žemėtvarkos planavimo dokumentų priežiūrą, prieš tvirtinimą patikrina žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projekto rengimo, viešinimo, derinimo procedūrų, taip pat šio projekto sprendinių atitiktį įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimams ir priima išvadą dėl tikslingumo žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektą tvirtinti arba netvirtinti. Taisyklių 67 punkte nurodyta sąlyga, kad žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektas gali būti tvirtinamas tik gavus Nacionalinės žemės tarnybos išvadą dėl tikslingumo šį projektą tvirtinti. Siekiant teisinio reguliavimo aiškumo, siūlytina Žemės įstatymo projekto 2 straipsnio 3 dalimi keičiamą Žemės įstatymo 40 straipsnio 7 dalies 4 punktą papildyti minėta sąlyga;

1.2. Žemės įstatymo projekto 2 straipsnio 4 dalimi keičiamoje Žemės įstatymo 40 straipsnio 9 dalyje nurodyti konkretūs kadastro duomenys. Kas galėtų būti priskirtina prie kadastro duomenų, laikytina Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro įstatymo, o ne Žemės įstatymo reguliavimo dalyku. Atsižvelgiant į tai ir į Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 13 punkto nuostatas, siūlytina keičiamoje Žemės įstatymo 40 straipsnio 9 dalyje išbraukti numatomus ir iš esmės perteklinius žodžius „kadastro duomenų – žemės sklypų“;

1.3. atsižvelgiant į tai, kad Teritorijų planavimo ir Žemės įstatymų projektų nuostatomis įgyvendinti būtinos lėšos atitinkamai turės būti perskirstytos iš Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos, kurios asignavimuose numatytas Nacionalinės žemės tarnybos vykdomų funkcijų finansavimas, į savivaldybių biudžetus, taip pat siekiant laiku parengti ir priimti įgyvendinamuosius teisės aktus, siūlytina Teritorijų planavimo įstatymo projekto 5 straipsnio 1 ir 2 dalyse ir Žemės įstatymo projekto 3 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyti vėlesnius įstatymų įsigaliojimo ir jų įgyvendinamųjų teisės aktų priėmimo terminus.

2. Atkreipti Lietuvos Respublikos Seimo dėmesį į tai, kad pagal Nacionalinės žemės tarnybos pateiktus duomenis kaimo gyvenamųjų vietovių teritorijose žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų organizavimo ir tvirtinimo darbams atlikti Nacionalinėje žemės tarnyboje pakanka 14 specialistų etatų, kurių darbo užmokesčio fondas Nacionalinėje žemės tarnyboje sudaro iki 121 317 eurų per metus, o ne 55 etatų, kurių darbo užmokesčio fondas sudarytų apie 642 840 eurų per metus, kaip nurodoma Teritorijų planavimo ir Žemės įstatymų projektų aiškinamojo rašto 12 punkte. Atsižvelgiant į tai, kad Žemės ūkio ministerijos asignavimuose Nacionalinės žemės tarnybos vykdomam žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo organizavimui ir šių projektų tvirtinimui skirta 121,3 tūkst. eurų, ir įvertinant tai, kad šių lėšų užtenka minėtoms Nacionalinės žemės tarnybos funkcijoms atlikti, siūlytina šią sumą atitinkamai perskirstyti iš Žemės ūkio ministerijos į savivaldybių biudžetus perduodamoms funkcijoms finansuoti.

Ministras Pirmininkas

Aplinkos ministras

Teisės ir personalo departamento
direktore
Agnė Jakstienė
2018 02 21

Aplinkos ministras
Kęstutis Navickas
2018-02-26

VYRIAUSIOJI SPECIALISTĖ
REGINA JURKONIENĖ
2018-02-21

**SAVIVALDYBĖMS PERDUODAMOMS FUNKCIJOMS FINANSUOTI REIKALINGŲ
ASIGNAVIMŲ LENTELĖ**

Eil. Nr.	Savivaldybės	Kaimo gyvenamosiose vietovėse pradėti rengti formavimo pertvarkymo projektai (organizatorius – NŽT), vnt.			NŽT asignavimai pagal atskiras savivaldybes, Eur	Reikalingi asignavimai perduodamoms funkcijoms finansuoti, Eur
		2016 m.	2017 m.	Vidurkis		
1.	Akmenės rajono			10	273	500
2.	Alytaus miesto*	–	–	–	–	–
3.	Alytaus rajono	113	8	60,5	1 649	1 600
4.	Anykščių rajono	51	55	53	1 445	1 400
5.	Birštono	10	9	9,5	259	500
6.	Biržų rajono	29	34	31,5	859	900
7.	Druskininkų	43	40	41,5	1 131	1 100
8.	Elektrėnų	100	100	100	2 725	2 500
9.	Ignalinos rajono	57	46	51,5	1 404	1 400
10.	Jonavos rajono		49	49	1 335	1 300
11.	Joniškio rajono	23	16	19,5	532	500
12.	Jurbarko rajono	43	61	52	1 417	1 400
13.	Kaišiadorių rajono	59	69	64	1 744	1 700
14.	Kalvarijos	17	8	12,5	341	500
15.	Kauno miesto*	–	–	–	–	–
16.	Kauno rajono	355	296	325,5	8 870	9 000
17.	Kazlų Rūdos	16	11	13,5	368	500
18.	Kelmės rajono	63	56	59,5	1 622	1 600
19.	Kėdainių rajono	48	69	58,5	1 595	1 600
20.	Klaipėdos miesto*	–	–	–	–	–
21.	Klaipėdos rajono	416	380	398	10 846	10 900
22.	Kretingos rajono	110	125	117,5	3 202	3 200
23.	Kupiškio rajono	31	35	33	899	900
24.	Lazdijų rajono	99	97	98	2 671	2 700
25.	Marijampolės	85	75	74	2 017	2 000
26.	Mažeikių rajono	54	63	58,5	1 594	1 600
27.	Molėtų rajono	121		60,5	1 649	1 700
28.	Neringos*	–	–	–	–	–
29.	Pagėgių	12	52	32	872	900
30.	Pakruojo rajono	23	17	20	545	500
31.	Palangos miesto*	–	–	–	–	–

Eil. Nr.	Savivaldybės	Kaimo gyvenamosiose vietovėse pradėti rengti formavimo pertvarkymo projektai (organizatorius – NŽT), vnt.			NŽT asignavimai pagal atskiras savivaldybes, Eur	Reikalingi asignavimai perduodamoms funkcijoms finansuoti, Eur
		2016 m.	2017 m.	Vidurkis		
32.	Panevėžio miesto*	–	–	–	–	–
33.	Panevėžio rajono	182	158	170	4 633	4 600
34.	Pasvalio rajono	27	42	34,5	940	900
35.	Plungės rajono	91	72	81,5	2 221	2 200
36.	Prienų rajono	56	55	55,5	1 513	1 500
37.	Radviliškio rajono	112	85	98,5	2 684	2 700
38.	Raseinių rajono	60	93	76,5	2 085	2 100
39.	Rietavo	20	18	19	518	500
40.	Rokiškio rajono	72	59	65,5	1 785	1 800
41.	Skuodo rajono	13	7	10	273	500
42.	Šakių rajono	36	54	45	1 226	1 200
43.	Šalčininkų rajono	46	78	62	1 690	1 700
44.	Šiaulių miesto*	–	–	–	–	–
45.	Šiaulių rajono	163	192	177,5	4837	4 900
46.	Šilalės rajono	12	10	11	300	500
47.	Šilutės rajono	71	62	66,5	1 812	1 800
48.	Širvintų rajono	63	77	70	1 908	1 900
49.	Švenčionių rajono	37	47	42	1 145	1 100
50.	Tauragės rajono	31	33	32	872	900
51.	Telšių rajono	89	114	101,5	2 766	2 800
52.	Trakų rajono	224	139	181,5	4 946	5 000
53.	Ukmergės rajono	30	37	33,5	913	900
54.	Utenos rajono	79	68	73,5	2 003	2 000
55.	Varenos rajono	45	31	38	1 036	1 000
56.	Vilkaviškio rajono	64	45	54,5	1 486	1 500
57.	Vilniaus miesto*	–	–	–	–	–
58.	Vilniaus rajono	932	901	916,5	24 975	24 000
59.	Visagino miesto*	–	–	–	–	–
60.	Zarasų rajono	28	37	32,5	886	900
Iš viso:				4451,5	121 317	121 300

* – pagal galiojantį teisinį reguliavimą miestų ir miestelių teritorijose žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimą organizuoja ir šiuos projektus tvirtina atitinkamos savivaldybės administracijos direktorius.

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Aplinkos ministerijai

2018-01-07 Nr. ((1.16-0203)-5K-1801095)-

6K-1800921

Į 2018-01-19 Nr. (14-3)-D8-406

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO
PROJEKTO**100 Atkurtai
Lietuvai

Finansų ministerija, pagal kompetenciją įvertinusi Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 16, 19, 20 ir 28 straipsnių pakeitimo ir Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 32 ir 40 straipsnių pakeitimo įstatymų projektų aiškinamojo rašto 12 p. nurodytą poveikį valstybės finansams, laikosi nuomonės, pateiktos 2017-12-19 rašte Nr. ((4.91-2407)-5K-1722884)-6K-1707475, kad jei būtų priimti rašte minimų įstatymų pakeitimų projektai ir dalis Nacionalinės žemės tarnybos funkcijų būtų perduota savivaldybėms, įstatymų pakeitimų projektų nuostatų įgyvendinimui būtinos lėšos atitinkamai turės būti perskirstytos iš Žemės ūkio ministerijos, kurios asignavimuose numatytas Nacionalinės žemės tarnybos vykdomų funkcijų finansavimas, į savivaldybių biudžetus.

Atkreipiame dėmesį, kad pagal Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. gruodžio 12 d. nutarimu Nr. XIII-871 „Dėl 2018 metų, 2019 metų ir 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių“ patvirtintus 2018 – 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamus asignavimus numatomas valstybės biudžeto asignavimų (be ES lėšų) mažėjimas 2019 – 2020 metais.

Finansų viceministras

Darius Sadeckas

R. Kizalienė, 239 0047, el. p. rita.kizaliene@finmin.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Aplinkos ministerijai

2018-01-30 Nr. 22-348(2.151E)

Kopija
Vyriausybės kanceliarijai

I _____ Nr. _____

Finansų ministerijai

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Aplinkos ministerija 2018-01-19 raštu Nr. (14-3)-D8-406 kreipėsi į Žemės ūkio ministeriją, prašydama pateikti informaciją, kiek lėšų Žemės ūkio ministerijos asignavimuose skiriama Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Nacionalinė žemės tarnyba) vykdomų funkcijų, susijusių su žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo organizavimu ir tvirtinimu, finansavimui.

Informuojame, kad Nacionalinė žemės tarnyba, įvertinusi visus atliekamus darbus ir jų trukmę, pateikė duomenis, kad kaimo gyvenamojoje teritorijoje žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų organizavimo ir tvirtinimo darbams atlikti Nacionalinėje žemės tarnyboje pakanka 14 specialistų etatų, kurių darbo užmokesčio fondas Nacionalinėje žemės tarnyboje siekia 121 317 eurų per metus.

Viceministras

Saulius Savickis

Daiva Balnienė, tel. (8 5) 239 1350, el. p. daiva.balniene@zum.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS TERITORIJŲ PLANAVIMO ĮSTATYMO NR. I-1120 16, 19, 20 IR 28 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIII P-1286 IR LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ĮSTATYMO NR. I-446 32 IR 40 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIII P-1287“ PROJEKTO DERINIMO PAŽYMA

Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Pasiūlymų ir pastabų vertinimas
<p>Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, 2017-12-19 raštas Nr.1SD-4644-(3.7E)</p>	<p>1. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 3 straipsnio 1 dalimi, savivaldybė yra įstatymo nustatytas valstybės teritorijos administracinis vienetas – viešasis juridinis asmuo. Lietuvos Respublikos teritorijoje iš viso yra šešiasdešimt savivaldybių (Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymo 4 straipsnis), kurių, kaip viešojo administravimo subjektų, nepavaldžių kitoms institucijoms, priimti individualūs administraciniai aktai – sprendimai, taip pat dėl žemės sklypų, esančių kaimo gyvenamosiose vietovėse, formavimo ir pertvarkymo, yra skundžiami tik teismui (Vietos savivaldos įstatymo 18 straipsnio 3 dalis). Vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymo 18 straipsnio 3 dalimi, Nacionalinės žemės tarnybos teritorinių skyrių sprendimai ir veiksmai (neveikimas), išskyrus sprendimus atkurti nuosavybės teises, suteikti žemės sklypą nuosavybėn neatlygintinai, parduoti, išnuomoti ar perduoti naudotis neatlygintinai žemės sklypą, skundžiami Nacionalinės žemės tarnybos vadovui išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka. Nacionalinės žemės tarnybos teritorinių skyrių vadovų sprendimų dėl žemės sklypų, esančių kaimo gyvenamosiose vietovėse, formavimo ir pertvarkymo projektų organizavimo ir tvirtinimo teisėtumas ir pagrįstumas yra revizuojamas Nacionalinės žemės tarnybos vadovo, priimant sprendimus išankstinio ginčų nagrinėjimo Nacionalinėje žemės tarnyboje prie Žemės ūkio ministerijos ne teismo tvarka taisyklėse, patvirtintose Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2010 m. rugsėjo 7 d. įsakymu Nr. 1P-90 „Dėl išankstinio ginčų nagrinėjimo nacionalinėje žemės tarnyboje prie žemės ūkio ministerijos ne teismo tvarka taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės),</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Aplinkos ministerijos nuomone, galiojantis teisinis reguliavimas, kai ta pati institucija – Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – NŽT) organizuoja kaimo gyvenamųjų vietovių teritorijose žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimą, Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklėse, patvirtintose žemės ūkio ministro ir aplinkos ministro 2004-10-04 įsakymu Nr. 3D-452/D1-513, nurodytais atvejais išduoda žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo reikalavimus ir dalyvauja šių projektų derinimo procedūroje, atlieka projektų valstybinę priežiūrą ir pati juos tvirtina, nagrinėja skundus, sprendžia ginčus ir priima sprendimus dėl procedūrų ir projektų sprendinių atitikties teisės aktų reikalavimams ir dėl NŽT teritorinių skyrių vadovų priimtų sprendimų teisėtumo ir pagrįstumo, sudaro palankias sąlygas korupcijai pasireikšti ir sukuria problemas įgyvendinant objektyvumo principus.</p> <p>Pastaboje teigiama, kad išankstinis ginčų nagrinėjimas NŽT ne teismo tvarka „pagreitina žemės sklypų, esančių kaimo gyvenamosiose vietovėse, formavimo ir pertvarkymo projektų</p>

nustatyta tvarka. Tai pagreitina žemės sklypų, esančių kaimo gyvenamosiose vietovėse, formavimo ir pertvarkymo projektų rengimą ir neteislingai priimtų sprendimų panaikinimą.

Pažymėtina, kad Nacionalinė žemės tarnyba Lietuvos Respublikos žemės įstatyme ir Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatyme priskirtas žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo organizavimo ir šių projektų tvirtinimo kaimo gyvenamosiose vietovėse funkcijas atlieka tinkamai, Taisyklėse nustatyta tvarka užtikrina anksčiau minėtų sprendimų teisėtumą ir pagrįstumą, taip pat aiškų ir skaidrų žemės sklypų, esančių kaimo gyvenamosiose vietovėse, formavimo ir pertvarkymo procesą, vienodą šį procesą reglamentuojančių teisės aktų taikymą. Todėl, perdavus Nacionalinės žemės tarnybos atliekamas žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų organizavimo ir tvirtinimo kaimo gyvenamosiose vietovėse funkcijas savivaldybėms, teisminių ginčų dėl individualių administracinių aktų panaikinimo skaičius didės.

Kadangi Nacionalinė žemės tarnyba, priimdama atitinkamus sprendimus žemės tvarkymo ir administravimo srityje, taiko vienodą teisės aktų nuostatų taikymo praktiką visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje, žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo organizavimo ir tvirtinimo kaimo gyvenamosiose vietovėse, išskyrus miestelius, funkcijas perdavus savarankišioms savivaldybėms, kurios yra nepavaldžios kitoms institucijoms, nebūtų pasiekti Projektams keliami tikslai: nustatyti aiškesnį ir skaidresnį žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo teisinį reguliavimą; sumažinti prielaidas korupcijai pasireikšti; užtikrinti teritorijų planavimo dokumentų ir juos įgyvendinančių žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų suderinamumą; užtikrinti darnios urbanizacijos įgyvendinimą; spręsti inžinerinės ir socialinės infrastruktūros plėtros klausimus; vystyti teritorijų planavimo dokumentuose numatytą ūkinę veiklą ir vykdyti su ja susijusią statybą, statybos realizavimui reikalingus dokumentus tvarkant savivaldybėse vieno langelio principu.

Atkreipiame dėmesį, kad Nutarimo projekto lydraštyje išvardyti tikslai, kurių siekiama Projektais, yra įgyvendinami esant galiojančiam žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo teisiniui reguliavimui, tai yra, Nacionalinei žemės tarnybai įgyvendinant žemės sklypų formavimo ir

rengimą ir neteislingai priimtų sprendimų panaikinimą“. Mūsų nuomone, šis teiginys laikytinas tik prielaida, kadangi jis nepagrįstas, jokiais duomenimis, pvz., kiek 2014–2017 metais NŽT buvo minėta tvarka išnagrinėta ginčų ir kiek buvo priimta sprendimų dėl neteisėtų sprendimų panaikinimo; kokia yra teismuose nagrinėtų bylų dėl žemės sklypų, esančių miestų ir miestelių teritorijose, formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo ir neteislingai priimtų sprendimų panaikinimo statistika.

Atkreiptinas dėmesys, kad Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos (toliau – Inspekcija), vykdydama teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymu, nagrinėja skundus ir kylančius ginčus dėl teritorijų planavimo dokumentų rengimo metu priimtų, tarp jų ir savivaldybių institucijų priimtų sprendimų teisėtumo. Nustačiusi, kad priimti sprendimai pažeidžia teritorijų planavimo teisinį reguliavimą, Inspekcija kreipiasi į savivaldybę pateikdama privalomąjį nurodymą dėl neteisėtai priimto sprendimo panaikinimo. Jeigu savivaldybės institucija per nurodytą terminą privalomojo nurodymo neįvykdo ir nepanaikina neteisėto sprendimo, Inspekcija teisės aktų nustatyta tvarka ir atvejais kreipiasi į teismą. Teritorijų planavimo valstybinė priežiūra užtikrina, kad visose savivaldybėse teritorijų planavimo dokumentai būtų rengiami nepažeidžiant Teritorijų planavimo įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatytų reikalavimų.

Vadovaujantis Žemės įstatymo 43 str. 3 d.

	<p>pertvarkymo projektų rengimo organizavimo ir šių projektų tvirtinimo kaimo gyvenamosiose vietovėse funkcijas. Todėl pripažintina, kad Įstatymų projektais siūloma teisėkūros iniciatyva ir Nutarimo projektas, kuriuo siūloma pritarti Įstatymų projektams, neatitinka Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatyto teisėkūros tikslingumo principo, reiškiančio, kad teisės akto projektas turi būti rengiamas ir teisės aktas priimamas tik tuo atveju, kai siekiamų tikslų negalima pasiekti kitomis priemonėmis.</p>	<p>nuostatomis, valstybinę žemėtvarkos planavimo dokumentų priežiūrą atlieka NŽT. Pagal šio str. 2 d. valstybinės žemėtvarkos planavimo dokumentų <u>priežiūros tvarką nustato Vyriausybė</u>, tačiau LRV nutarimo, nustatančio minėtą tvarką, nėra. Mūsų nuomone, rengiant valstybinės žemėtvarkos planavimo dokumentų priežiūros tvarką reikėtų atsižvelgti į galiojantį teritorijų planavimo valstybinės priežiūros reglamentavimą, kuriame įtvirtintos prevencinės priemonės, leidžiančios nustatyti galimus procedūrų ir priimtų sprendimų pažeidimus ir juos pašalinti viso teritorijų planavimo proceso metu.</p>
	<p>2. Žemės reformos įstatymo 2 straipsnyje yra įtvirtinti žemės reformos tikslai: užtikrinant gamtos išteklių apsaugą, įgyvendinti asmenų teisę į žemės nuosavybę bei naudojimą įstatymų nustatyta tvarka ir sąlygomis grąžinant neteisėtai nusavintą žemę, perduodant ar suteikiant neatlygintinai nuosavybėn bei parduodant pageidaujantiems ją pirkti, išnuomojant ar suteikiant naudotis valstybinę žemę; sudaryti teisinės ir ekonominės prielaidas žemės rinkai plėtotis, įgyvendinti socialinį teisingumą privatizuojant valstybinę žemę.</p> <p>Nacionalinės žemės tarnybos, kaip institucijos, įgyvendinančios žemės reformą, vadovas ir jo įgalioti teritorinių skyrių vadovai priima sprendimus grąžinti, perduoti, suteikti nuosavybėn neatlygintinai ir parduoti valstybinę žemę. Valstybinę žemę išnuomojama ar perduodama naudotis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso ir Žemės įstatymo nustatyta tvarka (Žemės reformos įstatymo 16 straipsnio 1 dalis).</p> <p>Žemės reformos įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad žemės reforma vykdoma pagal žemės reformos žemėtvarkos projektus, kitus žemės valdos projektus ar teritorijų planavimo dokumentus, vadovaujantis šiuo ir kitais žemės santykius reglamentuojančiais įstatymais ir atsižvelgiant į suformuotus privačios ir valstybinės žemės sklypus. Žemės reformos procesas apima žemės naudojimo dabartinės situacijos analizę, parengiamuosius žemėtvarkos darbus, žemės reformos žemėtvarkos projektų parengimą, jų</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad pagal Žemės ūkio ministerijos nuostatus, patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998-09-15 nutarimu Nr. 1120, Žemės ūkio ministerijai (o ne NŽT) priskirta formuoti valstybės politiką žemės reformos ir žemėtvarkos srityse ir organizuoti, koordinuoti, kontroliuoti šios valstybės politikos įgyvendinimą, taip pat atsižvelgiant į tai, kad Žemės ūkio ministerija ne kartą žodžiu yra pritarusi Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 16, 19, 20 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu Nr. XIIIP-1286 (toliau – TPĮ projektas) ir Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 32 ir 40 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu Nr. XIIIP-1287 (toliau – ŽĮ projektas) (toliau kartu – įstatymų projektai) siūlomam nustatyti teisiniam reguliavimui, ir įvertinant tai, kad Žemės ūkio ministerijos 2017-12-14 rašte Nr. 2D-4564 (12.153) dėl nutarimo projekto, kuriuo siūloma pritarti įstatymų projektams, turinio pastabų ir pasiūlymų nepateikta, mūsų nuomone,</p>

derinimą, teisinį, ekonominį ir ekologinį pagrindimą bei tvirtinimą, pagrindinės žemės naudojimo paskirties, žemės, miško ir vandens telkinių naudojimo specialiujų sąlygų, žemės servitutų ir kitų įstatymuose numatytų ūkinės veiklos apribojimų nustatymą (Žemės reformos įstatymo 4 straipsnio 2 dalis).

Žemės reformos įstatymo 5 straipsnyje yra įtvirtintas sąrašas būdų, kuriais žemės reformos metu suformuoti valstybinės žemės sklypai yra perleidžiami į privačią nuosavybę: nuosavybės teisių į žemę atkūrimas grąžinant ją natūra arba perduodant ar suteikiant žemės sklypą nuosavybėn neatlygintinai pagal Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymą; valstybinės žemės suteikimas nuosavybėn neatlygintinai; valstybinės žemės pardavimas; civiliniai sandoriai dėl žemės.

Žemės reformos įstatymo 10 straipsnio 1 dalyje reglamentuojama, kokia eilės tvarka vykdant žemės reformą kaimo gyvenamojoje vietovėje žemės sklypai asmenims formuojami žemės reformos žemėtvarkos projektuose, kituose žemės valdos projektuose ar teritorijų planavimo dokumentuose.

Žemės įstatymo 32 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad Nacionalinė žemės tarnyba, be kitų nustatytų funkcijų: įgyvendina valstybės politiką žemės tvarkymo ir administravimo, žemės reformos, žemėtvarkos planavimo srityje; atlieka žemės reformos darbų užsakovo funkcijas, administruoja valstybės biudžeto lėšas, skirtas žemės reformai, žemės tvarkymo ir administravimo darbams vykdyti, duomenims apie šalies žemės fondo būklę rengti, žemės informacinei sistemai tvarkyti; parduoda valstybinės žemės sklypus, išskyrus valstybinės žemės sklypus, priskirtus įstatymų nustatyta tvarka parduodamam valstybei arba savivaldybei nuosavybės teise priklausančiam nekilnojamajam turtui, ir žemės sklypus, perduodamus neatlygintinai savivaldybių nuosavybėn; perduoda neatlygintinai naudotis arba išnuomoja valstybinės žemės sklypus, išskyrus žemės sklypus, kuriuos šio ir kitų įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka turi teisę išnuomoti ir perduoti neatlygintinai naudotis kiti valstybinės žemės patikėtiniai.

Įstatymų projektų aiškinamajame rašte ir Nutarimo projekto lydraštyje

įstatymų projektais siūlomi įtvirtinti pakeitimai, pagal kuriuos numatyta tik vieną iš NŽT atliekamų funkcijų – žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo organizavimą ir jų tvirtinimą kaimo gyvenamųjų vietovių teritorijose – perduoti jau dabar miestų ir miestelių teritorijose tokią pačią funkciją vykdančioms savivaldybėms, neturėtų sukelti neigiamo poveikio NŽT tinkamai atlikti ir vykdyti jai įstatymais priskirtas funkcijas įgyvendinant valstybės politiką žemės tvarkymo ir administravimo, žemės reformos, žemėtvarkos planavimo srityse.

Vertinant NŽT nuomonę – „savivaldybėms perdavus žemės sklypų formavimo funkciją tiek miestų, tiek ir kaimų gyvenamosiose vietovėse, nuosavybės teisių atkūrimo procesas dar labiau užsitęstų ir būtų vilkinamas“, pažymėtina, kad kaimo gyvenamosiose vietovėse nuosavybės teisių į žemę atkūrimas atliekamas rengiant žemės reformos projektus, kurių teisinis reguliavimas įstatymų projektais nekeičiamas. Atkreiptinas dėmesys, kad pagal NŽT pateiktą viešą informaciją¹ iki 2018-01-01 kaimo gyvenamųjų vietovių teritorijose piliečių, kuriems atkurtos nuosavybės teisės į žemę, skaičius sudarė 99,78 % nuo viso pateikusių prašymus piliečių skaičiaus, t. y. galima laikyti, kad kaimo vietovėse nuosavybės teisių į žemę atkūrimas įgyvendintas. Atsižvelgiant į tai, mūsų nuomone, NŽT išsakyti minėtu klausimu argumentai nepagrįsti.

¹ <http://www.nzt.lt/go.php/lit/Pilieciu-nuosavybes-teisiu-i-zeme-atkurimas-kaimo-teritorijoje>.

nurodyta, kad Projektai yra parengti, siekiant teritorijų planavimo ir jo įgyvendinimo, susijusio su žemės sklypų formavimu ar pertvarkymu, funkcijas sutelkti (konsoliduoti) vienoje institucijoje, priskiriant jas savivaldybių kompetencijai, taip užtikrinant teritorijų planavimo dokumentų ir juos įgyvendinančių, statybai prielaidas sudarančių, žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų suderinamumą.

Remiantis Teritorijų planavimo įstatymo 5 straipsniu, Žemės įstatymo 37 straipsnio 3 dalies nuostata, žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektai nėra priskirti teritorijų planavimo dokumentams. Taigi, žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektais yra įgyvendinami teritorijų planavimo dokumentų (bendrujų planų, specialiojo teritorijų planavimo dokumentų ir detaliųjų planų) sprendiniai, tiek, kiek tai yra susiję su žemės sklypų ribų suprojektavimu ar pertvarkymu. Kaimo gyvenamojoje teritorijoje didžiąją dalį žemės sudaro žemės ūkio paskirties žemė, kurioje statybų klausimai nėra aktualūs. Taip pat pažymėtina, kad pagal galiojantį teisinį reglamentavimą žemėtvarkos planavimo dokumentų sprendiniai negali pakeisti ar prieštarauti savivaldybių įgaliotų institucijų patvirtintiems teritorijų planavimo dokumentams.

Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektai rengiami formuojant ir pertvarkant tiek privačios žemės, tiek valstybinės žemės sklypus. Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo procesas apima ne tik minėtų projektų rengimą, tačiau ir suformuotų ar pertvarkytų žemės sklypų kadastro duomenų nustatymą, dėl kurių sprendimus priima Nacionalinė žemės tarnyba. Todėl, pavedus skirtingoms institucijoms priimti aptartus sprendimus, bus dirbtinai suskaidytas vientisas procesas ir sukliamos probleminės situacijos.

Vadovaudamiesi aptartu teisiniu reglamentavimu, pažymime, kad Įstatymų projektais žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo organizavimo ir šių projektų tvirtinimo kaimo gyvenamosiose vietovėse funkcijas priskyrus savivaldybių, o ne Nacionalinės žemės tarnybos, kompetencijai, Nacionalinė žemės tarnyba nebegalės Žemės reformos įstatyme, Žemės įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatyta tvarka tinkamai vykdyti vieno iš pagrindinių savo uždavinių – įgyvendinti valstybės politiką žemės tvarkymo ir administravimo, žemės reformos, žemėtvarkos planavimo srityje, kaip tai yra įtvirtinta Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio

	<p>ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2001 m. birželio 14 d. įsakymu Nr. 194 „Dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos“, 6.1 papunktyje, įgyvendinti valstybės politiką žemės tvarkymo ir administravimo, nuosavybės teisių į žemę, mišką, vandens telkinius atkūrimo, valstybinės žemės perleidimo, perdavimo naudotis ir kitose žemės reformos, žemėtvarkos planavimo, nekilnojamojo turto kadastro srityse.</p> <p>Pažymėtina, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. rugsėjo 29 d. nutarimu Nr. 1057 „Dėl Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarkos ir sąlygų“, nuosavybės teisių atkūrimo procese taip pat dalyvauja ir savivaldybės – formuoja žemės sklypus, kurie projektuojami perduoti neatlygintinai nuosavybėn, miestuose. Tačiau atkreipiame dėmesį, kad dėl aptartos savivaldybėms priskirtos funkcijos netinkamo vykdymo, kadangi savivaldybių administracijos direktorių priimamais sprendimais yra suformuojamas nepakankamas kiekis piliečiams perduodamų neatlygintinai nuosavybėn naujų žemės sklypų, esančių miesto teritorijoje, taip pat daugeliu atvejų dėl nepagrįstai ilgo tokių žemės sklypų projektavimo nėra galimybės baigti nuosavybės teisių atkūrimo proceso miestų teritorijose.</p> <p>Nacionalinės žemės tarnybos nuomone, savivaldybėms perdavus žemės sklypų formavimo funkciją tiek miestų, tiek ir kaimų gyvenamosiose vietovėse, nuosavybės teisių atkūrimo procesas dar labiau užsitęstų ir būtų vilkinamas.</p> <p>Remiantis tuo, kas išdėstyta, pripažintina, kad Įstatymų projektais siūloma teisėkūros iniciatyva ir Nutarimo projektas, kuriuo siūloma pritarti Įstatymų projektams, prieštarauja Žemės reformos įstatymo 2, 4 ir 5 straipsniams, 10 straipsnio 1 daliai, 16 straipsnio 1 daliai, Žemės įstatymo 32 straipsnio 3 daliai ir neatitinka Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 7 punkte nustatyto teisėkūros sistemiškumo principo, reiškiančio, kad teisės normos turi derėti tarpusavyje.</p>	
	<p>3. Lietuvos Respublikos Konstitucijos 120 straipsnio antroje pastraipoje nustatyta, kad savivaldybės pagal Konstitucijos bei įstatymų apibrėžtą kompetenciją veikia laisvai ir savarankiškai. Todėl siūlymas savivaldybėms perduoti Nacionalinės žemės tarnybos žemėtvarkos planavimo funkcijas, susijusias su žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Dažniausiai rengiamų kaimo gyvenamosiose teritorijose žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų uždavinys – įgyvendinant savivaldybės lygmens bendrųjų planų sprendinius</p>

rengimu ir tvirtinimu, pagrindinės žemės naudojimo paskirties nustatymu ir keitimu, sukuria realias prielaidas savivaldybėms priimti tik vietinius poreikius atitinkančius sprendimus dėl valstybinės ar privačios žemės tiek miestų, tiek ir kaimų gyvenamosiose vietovėse, neatsižvelgiant į bendrąją valstybės ir visuomenės interesą.

Įstatymų projektais savivaldybėms perdavus valstybinės žemės planavimo funkciją, bus prarasta galimybė valstybiniu lygmeniu spręsti valstybės turto racionalaus tvarkymo klausimus. Taip pat bus apsunkintas ir paskesnių valstybinės žemės disponavimo klausimų sprendimas, Nacionalinėje žemės tarnyboje priimant sprendimus atkurti nuosavybės teises, parduoti, išnuomoti valstybinės žemės sklypus ir kitais įstatymų nustatytais būdais valstybinę žemę naudoti, valdyti ir ja disponuoti.

Lietuvos Respublikos Seimas 2007 m. liepos 3 d. nutarime Nr. X-1247 „Dėl racionalaus valstybės turto tvarkymo“ ir 2009 m. gegužės 12 d. nutarime Nr. XI-258 „Dėl valstybei nuosavybės teise priklausančio turto 2007 m. metų ataskaitos“, pažymėjęs valstybės turto svarbą, užtikrinant viešąjį interesą ir socialinę darną, ir įvertinęs valstybės turto racionalaus tvarkymo svarbą, nutarė, kad turi būti siekiama valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo centralizavimo. Šis tikslas gali būti pasiektas pavedus vienai institucijai formuoti ir įgyvendinti valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo bendrą politiką.

Lietuvos Respublikos Prezidentas 2010 m. birželio 9 d. dekretu Nr. 1K-388 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 2, 3, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 15, 16, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 30, 31, 32, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo gražinimo Lietuvos Respublikos Seimui pakartotinai svarstyti“ (toliau – Dekretas) aiškiai pasisakė dėl valstybės turto valdymo naudojimo ir disponavimo juo decentralizacijos, paskirstant funkcijas tarp Nacionalinės žemės tarnybos ir savivaldybių, galimų neigiamų pasekmių.

Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, manome, kad aptariama teisėkūros iniciatyva savivaldybėms perdavus Nacionalinės žemės tarnybos žemėtvarkos planavimo funkcijas, susijusias su žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimu, pagrindinės žemės naudojimo paskirties keitimu, valstybinę ir privati žemė kaimų gyvenamosiose vietovėse bus valdoma, naudojama ir ja

urbanizuojamose teritorijose padalyti privačios žemės sklypus ir pakeisti pertvarkytų žemės sklypų pagrindinę žemės naudojimo paskirtį iš žemės ūkio į kitą, nustatant numatytą minėtuose bendruosiuose planuose žemės naudojimo būdą. Pažymėtina, kad savivaldybės lygmens bendrųjų planų įgyvendinimas priskirtas savivaldybių kompetencijai.

NŽT, kaip institucija, atliekanti valstybinės žemės patikėtinio funkcijas, dalyvauja ir dalyvaus (priėmus įstatymų projektus) išduodant žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projekto rengimo reikalavimus (toliau – reikalavimai), kai projekto teritorijoje ar jos dalyje yra NŽT patikėjimo teise valdomos valstybinės žemės. Šiuo atveju NŽT visada dalyvauja ir dalyvaus žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų derinimo procedūrose. Mūsų nuomone, NŽT dalyvavimas minėtų projektų rengimo procedūrose (išduodant reikalavimus projektų rengimui, juos derinant ir tikrinant) sudaro galimybę NŽT spręsti valstybės turto racionalaus tvarkymo klausimus, taip pat NŽT pagal kompetenciją, dalyvaudama minėtose procedūrose ir atlikdama kitas jai priskirtas funkcijas, gali ir turi užtikrinti, kad valstybinė ir privati žemė (ne tik kaimų gyvenamosiose vietovėse) būtų valdoma ir naudojama nepažeidžiant bendrojo valstybės ir visuomenės intereso.

	disponuojama, neužtikrinant bendrojo valstybės ir visuomenės intereso.	
	<p>4. Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektai rengiami formuojant ir pertvarkant tiek privačios žemės, tiek valstybinės žemės sklypus. Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo procesas apima ne tik minėtų projektų rengimą, tačiau ir suformuotų ar pertvarkytų žemės sklypų kadastro duomenų nustatymą (keitimą), dėl kurių sprendimus priima Nacionalinė žemės tarnyba. Todėl skirtingoms institucijoms priimant sprendimus, vientisas procesas dirbtinai suskaidomas ir pavedamas atlikti skirtingoms institucijoms.</p> <p>Kaip minėta pirmiau, Nacionalinė žemės tarnyba įgyvendina valstybės politiką žemės tvarkymo ir administravimo, žemės reformos, žemėtvarkos planavimo srityje (Žemės įstatymo 32 straipsnio 3 dalies 1 punktą). Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai koordinuojant šį procesą, Nacionalinė žemės tarnyba taiko vienodą praktiką visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje, priimdama atitinkamus sprendimus žemės tvarkymo ir administravimo, žemės reformos, žemėtvarkos planavimo srityje. Todėl manome, kad neracionalu ir netikslinga Nacionalinės žemės tarnybos atliekamas funkcijas, susijusias su žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų (įgyvendinančių teritorijų planavimo dokumentuose patvirtintus sprendinius) organizavimu ir tvirtinimu, pagrindinės žemės naudojimo paskirties nustatymu ir keitimu, atskirti ir perduoti savivaldybėms.</p> <p>Pažymėtina, kad nuo 2014 m. sausio 1 d. miestų ir miestelių teritorijose žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo organizavimo teisės suteiktos atitinkamų savivaldybių administracijos direktoriams. Nacionalinė žemės tarnyba, kaip valstybinę žemėtvarkos planavimo dokumentų priežiūrą atliekanti institucija ir kaip institucija, atliekanti valstybinės žemės patikėtinio funkcijas ir nagrinėjanti įvairius fizinių ir juridinių asmenų skundus ir paklausimus žemės naudojimo ir pertvarkymo klausimais, susiduria su savivaldybėse priimamais sprendimais, kai klaidingai yra interpretuojamos teisės aktų nuostatos arba įvairūs sprendimai dėl žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo ar atsisakymo juos rengti priimami iš viso jų nepagrindus teisės aktų nuostatomis. Todėl minėtų projektų organizavimo praktika savivaldybėse parodo, kaip skirtingai įvairiose savivaldybėse yra taikomi teisės aktų reikalavimai, taip pat dažni atvejai, kai</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad privačios ir valstybinės žemės sklypai gali būti formuojami ir pertvarkomi pagal detaliuosius planus, specialiojo teritorijų planavimo dokumentus ir žemės valdos projektus. Pvz., detaliųjų planų, taip pat miestų ir miestelių teritorijose žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimą organizuoja ir minėtus dokumentus tvirtina savivaldybės administracijos direktorius, o ne NŽT.</p> <p>Vadovaujantis Žemės 32 str. 3 d. 12 p. NŽT vadovas arba jo įgaliotas teritorinio padalinio vadovas priima sprendimus suformuoti ar pertvarkyti pagal teritorijų planavimo dokumentus ar žemės valdos projektus suprojektuotus valstybinės, taip pat savivaldybės ar privačios žemės sklypus ir teikia duomenis Nekilnojamojo turto registro tvarkytojui šiems sklypams įregistruoti, t. y. pagal galiojančią teisinį reguliavimą žemės sklypų projektavimas ir kadastro duomenų nustatymas (keitimas) nėra suprantamas kaip vientisas procesas jame dalyvaujančių ir atitinkamus sprendimus priimančių institucijų aspektu.</p> <p>Rengiant žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektus atskirų savivaldybių teritorijose privaloma vadovautis Žemės įstatymo, Teritorijų planavimo įstatymo, Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklių nuostatomis. Pagal Žemės įstatymo 43 str. valstybinę žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų priežiūrą atlieka NŽT, kuri projekto tikrinimo metu nustato, ar nepažeistos rengimo, derinimo ir</p>

	<p>įvairūs reikalavimai ar sprendimai yra nustatomi ar priimami pažeidžiant teisės aktų nuostatas arba nustatomi tokie pertekliniai ir teisės aktų nuostatų neatitinkantys reikalavimai dėl minėtų projektų rengimo, kurie nepagrįstai pareikalauja iš projektų iniciatorių ar rengėjų papildomų laiko ir finansų sąnaudų.</p> <p>Pažymime, kad Projektuose ir jų lydimajame medžiagoje nėra nuostatų, kurios aiškiai reglamentuotų kokybišką aptartos funkcijos įgyvendinimą skirtingose savivaldybėse. Tai yra, <u>Istatymų projektuose nėra teisės normų, pagal kurias būtų užtikrinama, kad minėtos funkcijos skirtingose savivaldybėse bus įgyvendinamos vienodai.</u> Nacionalinės žemės tarnybos nuomone, tai laikytina korupcijos rizikos veiksniu, o ne priešingai, kaip deklaruojama Projektų lydimajame medžiagoje, kad Projektais siekiama žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo aiškesnio ir skaidresnio teisinio reguliavimo bei sumažinti prielaidas korupcijai pasireikšti.</p>	<p>svarstymo procedūros, taip pat tikrina projekto sprendinių atitiktį teisės aktų reikalavimams. Projektas gali būti tvirtinamas tik gavus NŽT (teigiamą) išvadą dėl tikslingumo žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektą tvirtinti. Mūsų nuomone, tik NŽT, kaip valstybinę priežiūrą atliekančiai institucijai, suteikta teisė ir priskirta pareiga užtikrinti, kad rengiant žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektus visose savivaldybėse būtų vienodai ir teisingai taikomi teisės aktuose nustatyti reikalavimai. Pažymėtina, kad šis galiojantis teisinis reguliavimas įstatymų projektais nekeičiamas.</p>
	<p>5. Atsižvelgdami į Istatymų projektų aiškinamojo rašto 8 punkte pateiktą informaciją apie lėšų poreikį Istatymų projektams įgyvendinti, pažymime, kad nėra nurodyti prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais, reikalingi Žemėtvarkos planavimo dokumentų rengimo informacinės sistemos pakeitimams (toliau – ŽPDRIS).</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektai rengiami vadovaujantis pakeistomis ir nuo 2014-01-01 įsigaliojusiomis Teritorijų planavimo įstatymo, Žemės įstatymo ir Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklių, patvirtintų žemės ūkio ministro ir aplinkos ministro 2014-01-02 įsakymu Nr. 3D-1/D1-1, nuostatomis, pagal kurias savivaldybės administracijos direktorius organizuoja žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimą ir juos tvirtinta miestų ir miestelių teritorijose, kitose teritorijose minėtas funkcijas vykdo Nacionalinė žemės tarnyba.</p> <p>Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektai rengiami ir su jų rengimu susiję veiksmai (procedūros) atliekami automatizuotai per ŽPDRIS. Atsižvelgiant į tai, kad ŽPDRIS buvo kuriama vadovaujantis atitinkamomis žemėtvarkos planavimo</p>

		<p>dokumentų rengimo taisyklėmis, tarp jų ir Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklėmis, atkreiptinas dėmesys, kad rengiant minėtus projektus jau dabar šioje informacinėje sistemoje numatyta galimybė savivaldybių administracijų direktoriams atlikti jų kompetencijai priskirtus veiksmus.</p> <p>ŽPDRIS pagal Atviro konkurso „ŽPDR-IS kūrimo paslaugos pirkimas“ sąlygas turėjo būti suprojektuota ir realizuota taip, kad perskirstant ŽPDRIS duomenų tvarkytojų funkcijas nereikėtų atlikti funkcinų sričių perkūrimo, t. y. reikalingą ŽPDRIS tvarkytojų funkcijų perskirstymą galėtų atlikti administratorius vykdydamas ŽPDRIS tvarkymą, netikslinant programinio kodo. Atsižvelgiant į tai ir įvertinus, kad įstatymų projektais nekeičiamos galiojančios žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo procedūros, mūsų nuomone, šios informacinės sistemos tvarkytojų funkcijų perskirstymas neturėtų pareikalaus papildomo finansavimo iš valstybės biudžeto.</p>
<p>Žemės ūkio ministerija, 2017-12-14 raštas Nr. 2D-4564 (12.153)</p>	<p>Lietuvos Respublikos Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto 2017-11-22 posėdžio protokolo Nr. 113-P-47 3 punktu nutarta prašyti Žemės ūkio ministerijos iki 2018 m. birželio išanalizuoti galimybes Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos vykdomas valstybinės žemės patikėtinio funkcijas ar jų dalį perduoti savivaldybėms, o apie atliktą analizę ir jos rezultatus informuoti komitetą. Todėl siūlome įstatymų projektų Nr. XIII-P-1286 ir Nr. XIII-P-1287 svarstymą atidėti, kol bus atlikta minėta analizė.</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad TPĮ ir ŽĮ projektai jau užregistruoti Lietuvos Respublikos Seime, t. y. Žemės ir Teritorijų planavimo įstatymų pakeitimo procedūros jau pradėtos, taip pat įvertinant tai, kad įstatymų projektų pakeitimai nesusiję su NŽT vykdomų valstybinės žemės patikėtinio funkcijų perdavimu savivaldybėms, šis pasiūlymas į Nutarimo projektą neįtrauktas.</p>

Kęstutis Navickas
Aplinkos ministras
Kęstutis Navickas
2018-02-28

Agnė Jakstienė
Išsės ir personalo departamento
direktorė
Agnė Jakstienė
2018-02-11

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS TERITORIJŲ PLANAVIMO ĮSTATYMO NR. I-1120 16, 19, 20 IR 28
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIII-P-1286 IR LIETUVOS
RESPUBLIKOS ŽEMĖS ĮSTATYMO NR. I-446 32 IR 40 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIII-P-1287“ PROJEKTO
(TOLIAU – NUTARIMO PROJEKTAS)
(TAP NR. 18-17(2)) (TAIS NR. 17-14181(3))**

Nr. NV-540

Vilnius

Įvertinę Nutarimo projekto atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, pažymime, kad esminių pastabų ir pasiūlymų neturime, tačiau atsižvelgiant į 2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 7 punktą, siūlytina Nutarimo projekto 2 punkto paskutinio sakinio atsisakyti.

Teisės grupės vyriausiasis patarėjas

Rimvydas Pilibaitis